

Sygn. akt VII U 1712/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 września 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bożenna Zalewska

Protokolant: st. sekr. sądowy Dorota Kryspin

po rozpoznaniu w dniu 22 sierpnia 2017 r. w Gdańsku

sprawy A. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia

na skutek odwołania A. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 17 kwietnia 2013 r. nr (...)

I. oddala odwołanie,

II. przyznaje adwokatowi B. F. od Skarbu Państwa Sądowi Okręgowemu w Gdańsku kwotę 600 (słownie: sześćset) złotych powiększoną o podatek VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

SSO Bożenna Zalewska

Sygn. akt VII U 1712/13

UZASADNIENIE

Decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z 17 kwietnia 2013 r. ubezpieczona A. J. została zobowiązana do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od 1 sierpnia do 31 grudnia 2012 r. w kwocie 3.413,35 złotych. W uzasadnieniu decyzji wskazano, iż we wskazanym powyżej okresie ubezpieczona osiągnęła przychody w łącznej kwocie przekraczającej 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy ostatnio ogłoszonego przez Prezesa GUS dla celów emerytalnych i co za tym idzie otrzymywane świadczenie z ZUS jako nienależne podlegało zwrotowi.

Od tej decyzji powódka złożyła odwołanie do Sądu Okręgowego w Gdańsku domagając się jej zmiany i orzeczenia, że nie jest zobowiązana do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział wniósł o jego oddalenie, uzasadniając swoje stanowisko jak w zaskarżonej decyzji.

Postępowanie wszczęte na skutek złożenia odwołania zostało zawieszona na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c.

Postanowieniem z dnia 25 maja 2016 r. podjęto zawieszona postępowanie.

W piśmie z dnia 24 października 2013 r. pełnomocnik ubezpieczonej wskazał, iż ubezpieczona nie osiągnęła przychodu w kwocie wyższej niż 70 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, wobec czego brak było podstaw do wydania przedmiotowej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. J. ur. (...) jest uprawniona do renty socjalnej z tytułu okresowej całkowitej niezdolności od pracy. Decyzją z dnia 26 lutego 2013 r. prawo do renty socjalnej zostało przyznane na dalszy okres – do dnia 29 lutego 2016 r. Wysokość tego świadczenia od 01 marca 2013 r. wynosi 671,31 zł.

Decyzje zawierały pouczenia o tym, że w przypadku osiągnięcia przychodów w łącznej kwocie wyższej niż 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do celów emerytalnych, prawo do renty zawiesza się i że w razie zaistnienia tej przesłanki i pobrania świadczenia, istnieje konieczność jego zwrotu jako świadczenia nienależnego.

/bezsporne, a nadto dokumenty z akt ubezpieczeniowych wnioskodawcy, w tym: wniosek o rentę socjalną, decyzja z dnia 07.04.2005 r., decyzja z dnia 07.03.2016 r./

A. J. w dniu 4 czerwca 2012 roku została zatrudniona przez (...) spółkę jawną z siedzibą w G. na okres próbny od 4 czerwca do 31 sierpnia 2012 r. Ustalona przez strony wynagrodzenie zostało określone na kwotę 1.500,- zł brutto oraz premię uznaniową. Powódka została zatrudniona w wymiarze pełnego etatu.

Umową z 1 września 2012 r. powódka została zatrudniona przez pozwaną spółkę na czas określony od 1 września 2012 r. do 31 sierpnia 2013 r. na stanowisku pracownika gospodarczego w wymiarze pełnego etatu. Ustalona przez strony wynagrodzenie zostało określone na kwotę 1.500,- zł brutto oraz premię uznaniową.

Z dniem 1 stycznia 2013 r., zgodnie z Ustawą z dnia 10 października 2002 roku o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, uległo podwyższeniu wynagrodzenie powódki do kwoty 1.600,- zł, o czym powódka została poinformowana przez pozwaną spółkę pismem, które odebrała 4 stycznia 2013 r.

Przez okres zatrudnienia powódka otrzymywała umówione wynagrodzenie, w tym do rąk własnych w gotówce do końca roku 2012.

Począwszy od stycznia 2013 r. wynagrodzenie za pracę było przekazywane powódce przelewem na jej rachunek bankowy.

W dniu 22 lutego 2013 r. pozwana wystawiła powódce zaświadczenie w celu przedłożenia w ZUS, iż w okresie zatrudnienia od 4 czerwca 2012 r. do 31 grudnia 2012 r. uzyskała przychód w wysokości 17.450,- zł, w okresie zatrudnienia nie było okresów niezdolności do pracy, nie było urlopów bezpłatnych i innych przerw.

Zgodnie z kartą przychodów pracownika za rok 2012 wystawioną przez pozwaną spółkę, powódka w roku 2012 uzyskała następujący przychód:

- w lipcu 1.350,- zł,
- w sierpniu 3.100,- zł,
- we wrześniu 3.100,- zł,
- w październiku 3.400,- zł,

- w listopadzie 3.400,- zł,
- w grudniu 3.100,- zł,
- **razem** 17.450,- zł.

Wynagrodzenie powódki z tytułu świadczonej pracy w pozwanej spółce w 2013 r. wyniosło:

- za styczeń 2013 r. - 1.552,53 zł netto,
- za luty 2013 r. - 1.552,53 zł netto,
- za marzec 2013 r. - 1.499,70 zł netto,
- za kwiecień 2013 r. - 1.552,53 zł netto,
- za maj 2013 r. - 1.552,53 zł netto,
- za czerwiec 2013 r. - 780,78 zł netto.

W okresie sierpień 2012 r. – grudzień 2012 r. powódka pobierała świadczenie z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na które składała się renta rodzinna w kwocie 593,30 zł i renta socjalna w kwocie 682,67 zł.

Umowa o pracę pomiędzy powódką a pozwanym została rozwiązana za porozumieniem stron z dniem 10 czerwca 2013 r.

Wyrokiem z dnia 21 sierpnia 2015 r. sygn. akt VI P 777/13 Sąd Rejonowy Gdańsk Południe w Gdańsku VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił powództwo ubezpieczonej o wynagrodzenie za pracę i odszkodowanie. Wyrokiem z dnia 29 stycznia 2016 r. sygn. akt VII Pa191/15 Sąd Apelacyjny oddalił apelację powódki.

dowód: umowa o pracę z dnia 01 września 2012 r. k. 56 akt sprawy, świadectwo pracy k. 57 akt sprawy, zaświadczenie z dnia 22 lutego 2013 r. k. 129 akt sprawy, zaświadczenie k. 124-126 akt sprawy, dokumenty znajdujące się w aktach sprawy VII U 1712/13

Decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z 17 kwietnia 2013 r. ubezpieczona została zobowiązana do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od 1 sierpnia do 31 grudnia 2012 r. w kwocie 3.413,35 złotych. W uzasadnieniu decyzji wskazano, iż z uwagi na to, że we wskazanym powyżej okresie ubezpieczona osiągnęła przychody w łącznej kwocie przekraczającej 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy ostatnio ogłoszonego przez Prezesa GUS dla celów emerytalnych i co za tym idzie otrzymywane świadczenie z ZUS jako nienależne podlegało zwrotowi.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy, aktach rentowych pozwanego organu w oraz w aktach sprawy VI P 777/13.

Sąd nie dał wiary zaświadczeniu ZUS Z-3, z którego treści wynikały informacje o wynagrodzeniu ubezpieczonej za okresy miesięczne od czerwca 2012 r. do stycznia 2013 r. w kwotach po 1.500,- zł bowiem treść tego dokumentu została uzupełniona przez nieznaną osobę pismem ręcznym (dopiski) wobec czego nie była wiarygodna.

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadków J. J., K. P. oraz ubezpieczonej, szczególnie w zakresie w jakim wskazywano, iż ubezpieczona 600 zł miesięcznie w spornym okresie przekazywała na rzecz pracodawcy. Powyższe nie znalazło bowiem potwierdzenia w pozostałym zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Zważyć tu należy, iż z treści dokumentów uznanych za wiarygodne w niniejszej sprawie, wynikały wnioski przeciwne do tych które wynikały z zeznań świadków.

Sąd pominął dowód z przesłuchania świadka J. C. bowiem pomimo zobowiązania pełnomocnika ubezpieczonej do podania jego adresu, ten nie wywiązał się z powyższego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Spór w rozpoznawanej sprawie sprowadzał się do ustalenia, czy zachodziły łącznie wszystkie przesłanki do zawieszenia prawa wnioskodawczyni do renty socjalnej, a w konsekwencji, czy zachodziły podstawy do żądania od niego zwrotu kwoty pobranej przez nią tytułem renty socjalnej za okres od dnia 1 sierpnia do 31 grudnia 2012 r. w kwocie 3.413,35 złotych jako świadczenia nienależnego.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej, prawo do renty socjalnej zawiesza się w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego. W myśl zaś ust. 2 tego artykułu – za działalność podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust. 1, uważa się zatrudnienie, służbę, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 i 6 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. czynną służbę wojskową w Wojsku Polskim, służbę pełnioną w Polsce w Policji, w UOP, ABW, AW, SKW, SWW i CBA, w Straży Granicznej, w Służbie Więziennej, w Państwowej Straży Pożarnej, w Służbie Celnej, w Biurze Ochrony Rządu), lub inną pracę zarobkową albo prowadzenie działalności pozarolniczej.

Z treści art. 10 ust. 1 ustawy wynika, że prawo do renty socjalnej podlega zawieszeniu w przypadku osiągnięcia przychodu w rozumieniu art. 10 ust. 3, 4 lub 5 tej ustawy z tytułu działalności, o której mowa w art. 10 ust. 2 ww. ustawy, podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego.

Cytowana ustawa nie zawiera definicji przychodu. Akt ten jednak w kwestiach nieuregulowanych odsyła do unormowań ustawy z dnia 17 grudnia 1997 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w tym także do art. 104, traktującego o zawieszaniu prawa do świadczeń, a w konsekwencji – do przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t. jedn.: Dz.U. z 2016 r., poz. 963). Art. 4 pkt 9 tego ostatniego aktu nawiązuje zaś – w zakresie pojęcia przychodu – do regulacji ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Przychodem – zgodnie z art. 4 pkt 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – są przychody w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu: zatrudnienia w ramach stosunku pracy, pracy nakładczej, służby, wykonywania mandatu posła lub senatora, wykonywania pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania, pobierania zasiłku dla bezrobotnych, świadczenia integracyjnego i stypendium wypłacanych bezrobotnym oraz stypendium sportowego, a także z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności oraz umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, jak również z tytułu współpracy przy tej działalności lub współpracy przy wykonywaniu umowy oraz przychody z działalności wykonywanej osobiście przez osoby należące do składu rad nadzorczych, niezależnie od sposobu ich powoływania, a nadto przychód z tytułu członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub spółdzielni kółek rolniczych – z tytułu pracy w spółdzielni i z tytułu wytwarzania na jej rzecz produktów rolnych (art. 4 pkt 10).

W myśl zaś art. 10 ust. 3 ustawy o rencie socjalnej za przychód, o którym mowa w ust. 1, w przypadku prowadzenia działalności pozarolniczej uważa się przychód stanowiący zadeklarowaną podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne w rozumieniu ustawy systemowej. Przepis art. 10 ust. 4 ustawy o rencie socjalnej stanowi natomiast, że za przychód, o którym mowa w ust. 1, uważa się również kwoty pobranych zasiłków: chorobowego, macierzyńskiego i opiekuńczego oraz wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, kwoty świadczenia rehabilitacyjnego i wyrównawczego, zasiłku wyrównawczego i dodatku wyrównawczego. Z przepisu art. 10 ust. 5 ustawy o rencie socjalnej wynika zaś, że prawo do renty socjalnej ulega zawieszeniu w razie osiągnięcia przychodu innego niż wymieniony w ust. 1-4, zaliczonego do źródeł przychodów podlegających opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2000 r. Nr 14, poz.

176 ze zm., nazywanej dalej ustawą podatkową), z zastrzeżeniem art. 9 ust. 1 i 2, lub osiągnięcia przychodów z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, opodatkowanych na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne.

Jak dalej stanowi ustęp 9 art. 10 Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", w terminie do 14 dnia roboczego drugiego miesiąca każdego kwartału kalendarzowego, kwotę przychodu, o której mowa w ust. 6, z zaokrągleniem w górę do pełnych dziesiątek groszy.

W sprawach nieuregulowanych w ustawie z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej (t.j. Dz. U. z 2013 roku, poz. 982 ze zm.), na mocy odesłania zawartego w art. 15 tej ustawy, stosuje się odpowiednio m. in. art. 138 - 144 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z art. 138 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz. 887 ze zm.) osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu.

Za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się:

- 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania,
- 2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenia (ust. 2).

Powołany przepis w ust. 4 i 5 wskazuje na ograniczenia, co do okresu, za jaki można zadać zwrotu nienależnie pobranego świadczenia.

Nie można żądać zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń za okres dłuższy niż 12 miesięcy, jeżeli osoba pobierająca świadczenia zawiadomiła organ rentowy o zajściu okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, a mimo to świadczenia były jej nadal wypłacane, w pozostałych zaś wypadkach – za okres dłuższy niż 3 lata, z zastrzeżeniem ust. 5 (ust. 4).

Zgodnie z Komunikatem Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 21 sierpnia 2012 roku w sprawie kwoty przychodu odpowiadającej 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za II kwartał 2012 roku ogłoszonego do celów emerytalnych od dnia 1 września 2012 r. kwota przychodu odpowiadająca 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za II kwartał 2014 r. ogłoszonego do celów emerytalnych wynosi 2447,80zł. zł .

Zgodnie z Komunikatem Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 15 listopada 2012 roku w sprawie kwoty przychodu odpowiadającej 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za III kwartał 2012 roku ogłoszonego do celów emerytalnych od dnia 1 grudnia 2012 r. kwota przychodu odpowiadająca 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za II kwartał 2014 r. ogłoszonego do celów emerytalnych wynosi 2457,20 zł.

Pamiętać należy, że rozliczenie renty socjalnej z uwagi na uzyskany przychód następuje w skali miesiąca (w którym został osiągnięty), a nie w skali roku, czy kwartału (tak też Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 24 listopada 2008 roku, sygn. akt III AUa 488/08).

Na wstępie rozważań wskazać należy, iż mając na względzie specyfikę postępowania w sprawach ubezpieczeń społecznych oraz fakt, iż w przedmiotowej sprawie pomiędzy wnioskodawcą a organem ubezpieczeń społecznych powstał spór dotyczący obowiązku ubezpieczeń społecznych – Sąd Okręgowy uznał, że przy rozstrzygnięciu niniejszej sprawy zasadnicze znaczenie winna znaleźć zasada wyrażona w art. 6 k.c., zastosowana odpowiednio w postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych. Zgodnie bowiem z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie,

która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Sama zasada skonkretyzowana w art. 6 k.c., jest jasna. Ten, kto powołując się na przysługujące mu prawo, żąda czegoś od innej osoby, obowiązany jest udowodnić fakty (okoliczności faktyczne) uzasadniające to żądanie, ten zaś, kto odmawia uczynienia zadość żądaniu, a więc neguje uprawnienie żądającego, obowiązany jest udowodnić fakty wskazujące na to, że uprawnienie żądającemu nie przysługuje (Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga pierwsza, część ogólna. Stanisław Dmowski i Stanisław Rudnicki, Wydawnictwo Prawnicze Lexis Nexis, Warszawa 2005 r., wydanie 6). Również judykatura stoi na takim stanowisku, czego wyrazem jest wyrok Sądu Najwyższego – Izba Cywilna i Administracyjna z dnia 20 kwietnia 1982 r., I CR 79/82, w którym wyrażono pogląd, iż „Reguła dotycząca ciężaru dowodu nie może być rozumiana w ten sposób, że zawsze, bez względu na okoliczności sprawy, spoczywa on na stronie powodowej. Jeżeli strona powodowa udowodniła fakty przemawiające za zasadnością powództwa, to na stronie pozwanej spoczywa ciężar udowodnienia ekscypcji i faktów uzasadniających jej zdaniem oddalenie powództwa”.

Przenosząc powyższą regułę na grunt niniejszej sprawy przyjąć należy, iż skarżący decyzję pozwanego organu, zaprzeczając jego twierdzeniom, który na podstawie przeprowadzonego postępowania kontrolnego dokonał niekorzystnych dla ubezpieczonego ustaleń, winien był w postępowaniu przed Sądem nie tylko podważyć trafność poczynionych w ten sposób ustaleń dotyczących obowiązku ubezpieczeń społecznych, ale również, nie ograniczając się do polemiki z tymi ustaleniami, wskazać na okoliczności i fakty znajdujące oparcie w materiale dowodowym, z których możliwym byłoby wyprowadzenie wniosków i twierdzeń zgodnych z jego stanowiskiem reprezentowanym w odwołaniu od decyzji.

W dniu 22 lutego 2013 r. pozwana wystawiła powódce zaświadczenie w celu przedłożenia w ZUS, iż w okresie zatrudnienia od 4 czerwca 2012 r. do 31 grudnia 2012 r. uzyskała przychód w wysokości 17.450,- zł, w okresie zatrudnienia nie było okresów niezdolności do pracy, nie było urlopów bezpłatnych i innych przerw. Powódka zanegowała treść powyższego zaświadczenia, dopiero w sytuacji kiedy dowiedziała się o niekorzystnych skutkach jakie wiążą się z jego treścią.

W ocenie Sądu ubezpieczonej nie udało się wykazać na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, iż otrzymywała kwoty przychodu pozwalające na zmianę zaskarżonej decyzji. Ubezpieczonej nie udało się wykazać iż nie otrzymywała kwot wskazanych w karcie przychodów pracownika za rok 2012. Tym bardziej, że jak wynikało z umowy o pracę, otrzymywała ona nie tylko wynagrodzenie za pracę ale również premię. Nie były wiarygodne twierdzenia ubezpieczonej i świadków, iż ubezpieczona odbierając wynagrodzenie każdorazowo przekazywała pracodawcy 600,00 zł. Zgodnie z treścią przedłożonych dokumentów , powódka w roku 2012 uzyskała następujący przychód:

- w lipcu 1.350,- zł,
- w sierpniu 3.100,- zł,
- we wrześniu 3.100,- zł,
- w październiku 3.400,- zł,
- w listopadzie 3.400,- zł,
- w grudniu 3.100,- zł,
- razem 17.450,- zł.

Ubezpieczonej nie udało się zaprzeczyć skutecznie treści dokumentów, a przez to powyższym ustaleniom. Powyższe oznacza, że świadczenie w postaci renty socjalnej pobrane przez ubezpieczoną w okresach od 1 sierpnia do 31 grudnia 2012 r. w kwocie 3.413,35 złotych jest świadczeniem pobranym nienależnie, wobec czego ubezpieczona jest zobowiązana do jego zwrotu.

Wobec odniesienia rozumienia przychodu na gruncie ustawy o rencie socjalnej do uregulowań ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych wskazać należy, iż w myśl art. 11 ust. 1 tej drugiej ustawy, przychodami (z zastrzeżeniem wymienionych w przepisie artykułów nie dotyczących rzeczywistego stanu faktycznego) są otrzymane lub pozostawione do dyspozycji podatnika w roku kalendarzowym pieniądze i wartości pieniężne oraz wartości otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń. W literaturze i judykaturze utrwalony jest pogląd, iż przytoczona wyżej definicja ujmuje pojęcie przychodu w kategoriach kasowych. Przychodem, co do zasady, nie jest więc należna kwota lub wartość pieniężna, ale kwota (wartość) rzeczywiście przez podatnika osiągnięta, otrzymana bądź pozostawiona do jego dyspozycji. Otrzymanie przychodu może przy tym polegać na wręczeniu pieniędzy podatnikowi albo zwiększeniu jego rachunku bankowego o określoną wierzytelność. Samo stwierdzenie przez osobę zobowiązaną, że podatnikowi przysługuje należność w konkretnej wysokości, nie stanowi jeszcze przychodu. Przychód pojawia się dopiero wtedy, gdy podatnik otrzymał pieniądze albo kiedy pieniądze pozostawione zostały do jego dyspozycji tak, iż mógł swobodnie nimi rozporządzać (por. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 lutego 1994 r., sygn. akt SA/WR 1804/93, POP z 1996 r. nr 5, poz. 160 i z dnia 3 lipca 1998 r., sygn. akt I SA/Gd 2096/96 niepubl. oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 16 czerwca 2005 r., sygn. akt III AUA 2121/04, OSAB z 2006 r., nr 1, poz. 58).

Z uwagi zatem na zajście przesłanek z art. 10 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej, istnieją podstawy do uznania kwoty pobranej przez wnioskodawczynię tytułem renty socjalnej w okresie wskazanym powyżej za nienależnie pobrane świadczenie w rozumieniu art. 138 ust. 1 ustawy emerytalnej.

Nadto należy też mieć na uwadze, iż w świetle przepisów prawa podatkowego zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych opodatkowaniem podatkiem dochodowym podlegają wszelkiego rodzaju dochody, z wyjątkiem dochodów wymienionych w art. 24, 52, 52a i 52c oraz dochodów, od których na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej zaniechano poboru podatku.

Zgodnie natomiast z art. 10 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy źródłem przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych jest również renta. W związku z powyższym renta rodzinna, czy to otrzymywana przez rodzica na rzecz małoletniego dziecka, czy też przez pełnoletnie dziecko podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych. Do powyższych kwot należy zatem doliczyć również kwoty otrzymane przez ubezpieczoną tytułem renty rodzinnej.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 1 KPC jak w sentencji wyroku.

SSO Bożenna Zalewska